

Pan
dr hab. prof. UŚ Zbigniew Kadłubek
Dyrektor
Biblioteki Śląskiej w Katowicach

Wystąpienie pokontrolne

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Jakub Chełstowski

Urząd Marszałkowski
Województwa Śląskiego
ul. Ligonía 46
40-037 Katowice

TELEFON +48 32 20 78 290
FAKS +48 32 20 78 291

marszal@slaskie.pl
www.slaskie.pl

Na podstawie:

- art. 41 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 913 z późn. zm.),
- Regulaminu kontroli instytucjonalnej wojewódzkich jednostek budżetowych, wojewódzkich osób prawnych i komórek organizacyjnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 699/108/V/2016 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 19 kwietnia 2016 r. ze zm. pracownicy Wydziału Kontroli Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego przeprowadzili kontrolę w kierowanej przez Pana Bibliotece Śląskiej w Katowicach w zakresie gospodarki finansowej za lata 2017 – 2018.

Ustalenia kontroli przedstawiono w protokole podpisanym bez zastrzeżeń w dniu 14.01.2019 r.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

I. Naruszenie przepisów:

1. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.), tj.:

a) art. 44 ust. 1 pkt 3 poprzez dokonanie wydatków z przekroczeniem kwot określonych w zatwierdzonym w dniu 31.01.2017 r. planie finansowym jednostki.

W planie finansowym na rok 2017 w pozycji 7.5 „Wynagrodzenia” wykazano kwotę 9 550 000 zł, z czego:

- osobowe – 9 500 000 zł,
- pozostałe (bezosobowe) – 50 000 zł.

Na podstawie ustalonej próby do kontroli stwierdzono, iż w kwietniu 2017 r. koszty z tytułu wynagrodzeń bezosobowych wyniosły 12 749,00 zł. Jak wynika z ewidencji księgowej konta 431-02 koszty wynagrodzeń bezosobowych zaksięgowane do dnia 30.04.2017 r. wyniosły 67 208,00 zł, tj. były wyższe od kwoty ujętej w planie finansowym na 2017 r. o kwotę 17 208,00 zł.

Na dzień 31.12.2017 r. koszt wynagrodzeń bezosobowych wynikający z ewidencji księgowej konta 431-02 wyniósł 372 169,96 zł. W konsekwencji wysokość kosztów dotyczących wynagrodzeń bezosobowych poniesionych przez Bibliotekę do dnia 31.12.2017 r. była wyższa niż określona w zatwierdzonym przez kierownika jednostki planie finansowym na rok 2017 z dnia 31.01.2017 r. o kwotę 322 169,96 zł.

Kontrolującym nie przedstawiono dokumentów potwierdzających dokonanie zmiany do planu finansowego Biblioteki – stosownie do wymagań określonych w art. 52 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,

- pkt II.1.1., str. 6-7 protokołu kontroli;

b) art. 44 ust. 3 pkt 3 poprzez nieterminowe regulowanie zobowiązań. Próbą do kontroli objęto regulowanie zobowiązań w okresie od 01.11.2017 r. do 30.06.2018 r. w odniesieniu do dwóch kontrahentów Biblioteki. Opóźnienia w zapłacie dotyczące objętych kontrolą wydatków wynosiły od 3 do 33 dni. Kontrahent oznaczony w ewidencji księgowej symbolem „TELTR” w związku z nieterminowymi płatnościami naliczył Bibliotece odsetki na łączną kwotę 3 596,65 zł. Zapłata odsetek nastąpiła w dniu 10.09.2018 r.,

- pkt II.2.2., str. 21-23, 25-28 protokołu kontroli;

c) art. 52 ust. 3 poprzez zamieszczenie odpowiednio w sprawozdaniu z wykonania planu finansowego za 2017 r. oraz w informacji o przebiegu wykonania planu finansowego na dzień 30.06.2018 r. danych dotyczących wysokości kwot planowanych przychodów i kosztów po zmianach, pomimo iż nie przedstawiono kontrolującym dokumentów potwierdzających dokonanie zmian do planu zatwierdzonych przez kierownika jednostki.

Na podstawie Planu finansowego na 2017 r. z dnia 31.01.2017 r. oraz Sprawozdania z wykonania planu finansowego w 2017 r. z dnia 16.02.2018 r. ustalono, iż w ciągu roku nastąpiły zmiany w planie przychodów i kosztów Biblioteki.

Na podstawie Planu finansowego na 2018 r. z dnia 28.02.2018 r. oraz informacji o przebiegu wykonania planu finansowego na dzień 30.06.2018 r. ustalono, iż w ciągu roku nastąpiły zmiany w planie przychodów Biblioteki.

W wyjaśnieniach z dnia 12.12.2018 r. Dyrektor Biblioteki wskazał, iż „w dokumentacji działu brak jest dokumentów stanowiących podstawę weryfikacji realizacji planu finansowego za rok 2017 oraz ewentualnych korekt w tym zakresie. W chwili obecnej dokonywana jest analiza w rozliczeniu miesięcznym realizacji planu finansowego za 2018 rok i sporządzenia jego aktualizacji”,

- pkt II.1.1., 1.2., str. 4-5, 8 protokołu kontroli;

d) art. 53 ust. 1 w zw. z art. 53 ust. 2 poprzez zatwierdzanie rachunków do wypłaty przez osobę nieupoważnioną przez Kierownika jednostki. Pracownik Biblioteki zatwierdził do wypłaty m.in. 5 rachunków wynikających z zawartych przez Bibliotekę umów o dzieło/zlecenie w okresie od grudnia 2017 r. do maja 2018 r. o numerach: 10/2017 z dnia 27.12.2017 r., 2/2018 z dnia 28.02.2018 r., B/DRB/49/2018, 5/2018 z dnia 29.05.2018 r., B/DTT/222/2017 z dnia 18.04.2018 r.

Z przedłożonej dokumentacji oraz wyjaśnień Dyrektora Biblioteki wynika, iż osoba ta nie posiadała pisemnego upoważnienia do zatwierdzenia przedmiotowych rachunków do wypłaty,

- pkt II.2.3.c), str. 32-33 protokołu kontroli;

e) art. 54 ust. 1 pkt 3 poprzez niedokonanie przez Głównego Księgowego wstępnej kontroli dokumentów księgowych. Powyższe dotyczyło wybranych rachunków wynikających z zawartych przez Bibliotekę umów zlecenie/o dzieło, wystawionych przez Bibliotekę w okresie od stycznia do lipca 2018 r.

Kontrolującym nie przedstawiono dokumentów potwierdzających wypełnienie przez Dyrektora Biblioteki oraz Głównego Księgowego obowiązków wynikających z:

- art. 54 ust. 5 ww. ustawy w zakresie pisemnego powiadomienia kierownika jednostki o odmowie kontroli wstępnej przez Głównego Księgowego oraz obowiązków kierownika jednostki w takiej sytuacji;

- art. 54 ust. 6 ww. ustawy w zakresie pisemnego powiadomienia Zarządu Województwa;

- zapisów załącznika nr 2 do polityki rachunkowości przyjętej w Bibliotece, zgodnie z którym dowodem dokonania kontroli wewnętrznej przez głównego księgowego jest złożenie podpisu na dokumencie (...),

- pkt II.2.3.b), str.29-31 protokołu kontroli;

f) art. 54 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 53 ust. 2 poprzez dokonanie kontroli wstępnej rachunków z tytułu zawartych przez Bibliotekę umów zlecenie/o dzieło przez pracownika Biblioteki nie posiadającego odpowiedniego upoważnienia.

Powyższe dotyczyło rachunków nr 5/2018 z dnia 29.05.2018 r. na kwotę 553,00 zł oraz 5/2018 z dnia 30.05.2018 r. na kwotę 3.300,00 zł.

W toku kontroli Dyrektor Biblioteki nie przedstawił kontrolującemu pisemnego upoważnienia dla tego pracownika do dokonywania kontroli wstępnej. Z przedstawionych przez Dyrektora wyjaśnień wynika, iż pracownik posiadał ustne upoważnienie do dokonywania kontroli wstępnej przedmiotowych rachunków,

- pkt 2.3.e), str. 34 protokołu kontroli;

g) art. 265 pkt 2 i pkt 1 poprzez wykazanie danych niezgodnych ze stanem faktycznym odpowiednio w:

- sprawozdaniu z wykonania planu finansowego jednostki za 2017 r.,

- informacji o przebiegu wykonania planu finansowego instytucji kultury za pierwsze półrocze 2018 r.

W sprawozdaniu z wykonania planu finansowego jednostki za 2017 r. w zakresie dotyczącym poniesionych kosztów ujęto kwotę nieuwzględniającą nw. kosztów roku 2017 dotyczących:

- nagrody rocznej (tzw. „trzynastka”) za rok 2017 zaksięgowanej na koncie 431 w roku 2017 dowodem PK6/XII/36 z dnia 29.12.2017 r. w kwocie 653 890,13 zł,

- dodatku za pracę po południu zaksięgowanego na koncie 431 w roku 2017 dowodem PK6/XII/36 z dnia 29.12.2017 r. w kwocie 6 381,04 zł.

W przedmiotowym sprawozdaniu ujęto natomiast koszt roku 2016,

tj. nagrodę roczną w wysokości 661 828,79 zł, która została wyksięgowana z konta 431 dowodem PK5/XII/26 z dnia 31.12.2017 r.

W informacji o przebiegu wykonania planu finansowego instytucji kultury za pierwsze półrocze 2018 r. w zakresie dotyczącym poniesionych kosztów przedstawiono kwotę uwzględniającą nw. koszty roku 2017 dotyczące:

- nagrody rocznej (tzw. „trzynastka”) za rok 2017 zaksięgowanej na koncie 431 w roku 2017 dowodem PK6/XII/36 z dnia 29.12.2017 r. w kwocie 653 890,13 zł,

- dodatku za pracę po południu zaksięgowanego na koncie 431 w roku 2017 dowodem PK6/XII/36 z dnia 29.12.2017 r. w kwocie 6 381,04 zł,

- pkt II.1.1, 1.2, str. 6- 9 protokołu kontroli;

2. Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 395 z późn. zm.), tj.:

a) art. 4 ust. 1 poprzez księgowanie operacji gospodarczych na koncie 243 „roszczenia sporne” niezgodnie z zasadami klasyfikacji zdarzeń na kontach syntetycznych opisanymi w obowiązującej Polityce rachunkowości.

Powyższe dotyczyło:

- należności zaewidencjonowanej wg stanu na dzień 31.12.2017 r. na koncie roszczeń spornych w wysokości 12 417,78 zł (w analityce konto 243-02), pomimo iż była ona objęta nakazem zapłaty z dnia 27.02.2017 r. Nakaz zapłaty uprawomocnił się w dniu 06.04.2017 r. Tym samym stanowiła ona wg stanu na dzień 31.12.2017 r. bezsporną należność wymagalną, podlegającą przeksięgowaniu w dacie uprawomocnienia się orzeczenia na konto 200 „Rozrachunki z odbiorcami”,

- należności zaewidencjonowanej wg stanu na dzień 31.12.2017 r. na koncie roszczeń spornych w wysokości 42 475,88 zł (w analityce konto 243-03), pomimo iż była ona objęta nakazem zapłaty z dnia 11.05.2017 r. Nakaz zapłaty uprawomocnił się w dniu 09.06.2017 r. Tym samym stanowiła ona wg stanu na dzień 31.12.2017 r. bezsporną należność wymagalną, podlegającą przeksięgowaniu w dacie uprawomocnienia się orzeczenia na konto 200 „Rozrachunki z odbiorcami”.

Pismem z dnia 12.12.2018 r. Dyrektor Biblioteki wyjaśnił, że: „w miesiącu listopadzie 2018 r. należności od tych kontrahentów zostały w księgach rachunkowych Biblioteki Śląskiej przeksięgowane z konta „należności sporne” na „należności”, zgodnie z publikacją „Plan kont”, który stanowi załącznik do Polityki rachunkowości (od 1 stycznia 2019 r. obowiązywać będzie nowa polityka rachunkowości, która jest w trakcie opracowywania)”,

- pkt II.2.1, str. 10-20 protokołu kontroli;

b) art. 20 ust. 1 poprzez ujęcie w ewidencji księgowej dowodów księgowych po okresie sprawozdawczym, którego dotyczyły.

Powyższe dotyczyło 5 rachunków z tytułu zawartych przez Bibliotekę umów zlecenie/o dzieło dotyczących kosztów roku 2017, a ujętych w księgach rachunkowych roku 2018 po stronie Wn konta 431-02 „Wynagrodzenia bezosobowe”,

- pkt 2.3.g), str. 35 protokołu kontroli;

c) art. 22 ust. 1 poprzez sporządzanie dowodów OT w sposób nierzetelny.

Powyższe dotyczyło dowodu OT nr 2/2017 z dnia 27.07.2017 r. dokumentującego przyjęcie do użytkowania urządzenia wielofunkcyjnego Samsung o wartości początkowej 914,99 zł. Na dowodzie OT zawarto następujący zapis: „data przyjęcia do ewidencji 2017.07.27”; w ewidencji księgowej na koncie 011 ww. wartość ujęto w grudniu 2017 na podstawie dowodu PK 6/XII/12 z dnia 29.12.2017 r. Ponadto ustalono, że data dowodu OT nr 2/2017 (tj. 27.07.2017 r.) jest wcześniejsza niż data dowodu OT nr 1/2017, który wystawiony został w dniu 06.10.2017 r.

Jako przyczynę braku zachowania chronologii w odniesieniu do wystawianych dowodów OT Dyrektor Biblioteki wskazał, że: „pierwotnie zaewidencjonowano urządzenie wielofunkcyjne Samsung w kwocie 914,99 na koncie pozabilansowym 013, a dla wartości nisko cennych nie są wystawiane dokumenty OT. Następnie decyzją Głównego Księgowego przeksięgowano w dniu 29.12.2017 r. ww. urządzenie na konto 011 – środki trwałe, i wystawiono dokument OT nr 2/2017, gdyż wcześniej wystawiono już dokument OT z numerem 1/2017. Datą na dokumencie OT jest data przyjęcia środka trwałego tj. 27.07.2017 r.”,

- pkt II.5, str. 56-57 protokołu kontroli;

d) art. 24 ust. 1 w związku z art. 24 ust. 4 pkt 2 poprzez prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób niesprawdzalny.

Na podstawie przedłożonych wydruków z ksiąg rachunkowych nie ma możliwości ustalenia prawidłowości wykazania danych w sprawozdaniu z wykonania planu za rok 2017 oraz w informacji z wykonania planu finansowego instytucji kultury na dzień 30.06.2018 r.

- w zakresie sprawozdania z wykonania planu za rok 2017 dotyczyło to nw. pozycji:

- w poz. 7.1. „Amortyzacja” wykazano kwotę 1 683 079 zł; natomiast saldo konta 401 „Amortyzacja” wynikające z ewidencji księgowej wg stanu na dzień 31.12.2017 r. wyniosło 4 431 458,33 zł;

- w poz. 6. „Pozostałe przychody” wykazano kwotę 799 653,00 zł, na którą składały się wartości wynikające z ewidencji księgowej nw. kont:

- 760-01 „Kary czytelników” – 213 671,20 zł,

- 760-02 „Darowizny” – 18 911,00 zł,

- 760-06 „Przychody z najmu i dzierżawy” – 530 669,13 zł.

Pozostała kwota w wysokości 36 402,00 zł, wskazana w części opisowej do sprawozdania jako kwota pozostałych przychodów, nie znajduje wprost odzwierciedlenia w ewidencji księgowej wg stanu na dzień 31.12.2017 r.

W złożonych wyjaśnieniach jednostka nie wskazała z czego wynika powyższa kwota;

- w zakresie informacji z wykonania planu finansowego instytucji kultury na dzień 30.06.2018 r. dotyczyło to nw. pozycji:

- w poz. 4 „Amortyzacja” wykazano kwotę 1 347 789,34 zł, przy czym w ewidencji księgowej kont zespołu „4” wg stanu na dzień 30.06.2018 r. brak jest jakichkolwiek obrotów dotyczących amortyzacji;

- w poz. 3 „Pozostałe przychody” wykazano kwotę 1 846 864,00 zł. Z części opisowej do informacji wynika, iż na ww. kwotę składała się m. in. kwota 1 273 118,86 zł dotycząca przychodów z tytułu

odpisu amortyzacji aktywów trwałych (z udostępnionej ewidencji księgowej wg stanu na dzień 30.06.2018 r. ww. kwota nie wynika).

W złożonych w dniu 12.12.2018 r. wyjaśnieniach Dyrektor Biblioteki wskazał, że w związku z nieobecnością ówczesnego Głównego Księgowego oraz brakiem dokumentów stanowiących podstawę sporządzenia informacji o realizacji planu nie ma możliwości wyjaśnienia rozbieżności pomiędzy danymi ujętymi w Informacji o przebiegu wykonania planu finansowego instytucji kultury a ewidencją księgową.

W myśl powołanych wyżej przepisów ustawy o rachunkowości księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco. Księgi uznaje się za sprawdzalne, jeżeli umożliwiają stwierdzenie poprawności dokonanych w nich zapisów, stanów (sald) oraz działania stosowanych procedur obliczeniowych, a w szczególności zapisy uporządkowane są chronologicznie i systematycznie według kryteriów klasyfikacyjnych umożliwiających sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych,

- pkt II.1.1., 1.2., str. 7, 9, 10 protokołu kontroli;

3. § 2 ust. 2 oraz § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1773) poprzez:

a) nierzetelne sporządzanie sprawozdań Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych, w tym wykazywanie w nich danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej:

- w sprawozdaniu Rb-N wg stanu na koniec IV kwartału 2017 r.:
  - wykazano należności wymagalne na kwotę 75 775,51 zł (poz. N.4.), podczas gdy stan należności wymagalnych wg ewidencji księgowej (bez niepodlegających wykazaniu odsetek) wynosił 63 357,73 zł,
  - ujęto kwotę 12 417,78 zł nie wynikającą z ewidencji należności wymagalnych, a ujętą błędnie wg stanu na dzień 31.12.2017 r. na koncie rozszczeń spornych (konto 243-02), przy czym jej wykazanie w sprawozdaniu odzwierciedlało stan faktyczny, tj. przedmiotowa należność objęta była nakazem zapłaty z dnia 27.02.2017 r. i podlegała wykazaniu w tym sprawozdaniu jako bezsporna należność wymagalna,
  - nie ujęto, wbrew dyspozycji § 13 ust. 1 pkt 5 załącznika nr 9 do ww. rozporządzenia, należności orzeczonej prawomocnym nakazem zapłaty z dnia 11.05.2017 r. na kwotę 42 475,88 zł; powyższe wynikało z jej błędnego ujęcia w ewidencji wg stanu na dzień 31.12.2017 r. jako należności spornej (konto 243-03),
- w sprawozdaniu Rb-N wg stanu na koniec II kwartału 2018 r.:
  - wykazano należności wymagalne z tytułu dostaw towarów i usług na kwotę 155 370,85 zł (poz. N.4.1. „należności wymagalne z tytułu dostaw towarów i usług”), podczas gdy stan należności wymagalnych z tytułu dostaw towarów i usług wg ewidencji księgowej (bez niepodlegających wykazaniu odsetek) wynosił 110 082,57 zł. Różnica pomiędzy kwotą wykazaną w sprawozdaniu a kwotą wynikającą z ewidencji należności wymagalnych z tytułu dostaw towarów i usług wynikała z faktu, iż zapisy w księgach rachunkowych nie były uporządkowane systematycznie wg kryteriów klasyfikacyjnych umożliwiających sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań, tj. wykazane w sprawozdaniu należności wymagalne z tytułu dostaw i usług na kwotę 45 288,28 zł, stanowiące wg stanu na dzień 30.06.2018 r. bezsporne należności wymagalne, ujęte były w saldzie konta 243 „Roszczenia sporne”,
  - wykazano pozostałe należności wymagalne na kwotę 615 794,91 (poz. N4.2. „pozostałe należności wymagalne”), które wg stanu na dzień 30.06.2018 r. ujęte były w ewidencji księgowej konta rozszczeń spornych (243-04 „roszczenia sporne - MPKZP”). Stosownie do dyspozycji § 13 ust. 1 pkt 5 załącznika nr 9 do ww. rozporządzenia wymagalne należności podlegające wykazaniu w ww. sprawozdaniu rozumiane są jako wartość wszystkich bezspornych należności, których termin płatności dla dłużnika minął, a które nie zostały ani przedawnione, ani umorzone,

- nie wykazano, wbrew dyspozycji § 13 ust. 1 pkt 6 załącznika nr 9 do ww. rozporządzenia, należności zaewidencjonowanej na koncie 240-02 w wysokości 35,80 zł dotyczącej należności od pracownika z tytułu składki ubezpieczeniowej,

- pkt II.2.1, str. 10-20 protokołu kontroli;

b) nierzetelne sporządzanie sprawozdań Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, w tym wykazywanie w nich danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej:

- w sprawozdaniu Rb-Z wg stanu na koniec IV kwartału 2017 r. wykazano zobowiązania wymagalne z tytułu dostaw towarów i usług na kwotę 95 216,65 zł (poz. E.4.1. „wymagalne zobowiązania z tytułu dostaw towarów i usług”), podczas gdy stan zobowiązań wymagalnych z tytułu dostaw towarów i usług wg ewidencji księgowej wynosił 187 003,46 zł.

Różnica pomiędzy kwotą wykazaną w sprawozdaniu a kwotą wynikającą z ewidencji zobowiązań wymagalnych z tytułu dostaw towarów i usług wynikała m. in. z faktu, iż zapisy w księgach rachunkowych nie były uporządkowane systematycznie wg kryteriów klasyfikacyjnych umożliwiających sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań, tj.: w ewidencji zobowiązań wymagalnych ujęto zobowiązanie, w odniesieniu do którego na mocy zgodnego oświadczenia woli stron wydłużono do dnia 07.01.2018 r. pierwotny termin wymagalności, a tym samym wg stanu na dzień 31.12.2017 r. było ono zobowiązaniem niewymagalnym. Powyższe dotyczyło zobowiązania na kwotę 81 965,83 zł wynikającego z faktury VAT nr 1/12/2017/FS z dnia 08.12.2017 r.

Kwota pozostałych zobowiązań niewykazanych w przedmiotowym sprawozdaniu, a wynikających z ewidencji księgowej zobowiązań wymagalnych wyniosła 9 821,00 zł i wynikała z wystawionych faktur VAT:

- 1/ FV nr 060/000548 z dnia 30.11.2017 r. na kwotę 8 548,50 zł,
- 2/ FV nr 246/2017 z dnia 30.11.2017 r. na kwotę 1 272,50 zł,

- w sprawozdaniu Rb-Z wg stanu na koniec II kwartału 2018 r. wykazano zobowiązania wymagalne z tytułu dostaw towarów i usług na kwotę 152 196,47 zł (poz. E.4.1. „wymagalne zobowiązania z tytułu dostaw towarów i usług”), podczas gdy stan zobowiązań wymagalnych z tytułu dostaw towarów i usług wg ewidencji księgowej na dzień 30.06.2018 r. wynosił 165 082,36 zł.

Różnica pomiędzy kwotą wykazaną w sprawozdaniu a kwotą wynikającą z ewidencji zobowiązań wymagalnych z tytułu dostaw towarów i usług wynikała z faktu, iż zapisy w księgach rachunkowych nie odzwierciedlały stanu rzeczywistego i nie były uporządkowane systematycznie wg kryteriów klasyfikacyjnych umożliwiających sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań, tj.: w ewidencji zobowiązań wymagalnych ujęto zobowiązanie na kwotę 12 885,90 zł z tytułu II raty ubezpieczenia wynikającego z polisy nr 908210512259/908210512260/908210512261 zawartej w dniu 30.01.2018 r. z terminem płatności określonym na dzień 20.07.2018 r. Tym samym wg stanu na dzień 30.06.2018 r. przedmiotowe zobowiązanie było zobowiązaniem niewymagalnym,

- pkt II.2.2, str. 20-25 protokołu kontroli;

II. Naruszenie zapisów obowiązującego w Bibliotece Śląskiej Statutu, stanowiącego załącznik do uchwały nr IV/22/23/2012 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 18 czerwca 2012 r., tj.:

a) §17 ust. 2 Statutu poprzez:

- brak kontrasygnaty Głównego Księgowego na umowach o dzieło/zlecenie zawartych przez Bibliotekę w okresie od stycznia do czerwca 2018 r. Łączna wartość ww. umów wyniosła 24 870,00 zł,
- kontrasygnowanie w maju 2018 r. umów zlecenie/o dzieło przez pracownika Biblioteki nieposiadającego stosownego upoważnienia. Powyższe dotyczyło umów na łączną kwotę 7 500,00 zł.

Zgodnie z §17 ust. 2 ww. Statutu oświadczenia woli w zakresie praw i obowiązków majątkowych i finansowych składane przez Dyrektora Biblioteki wymagają kontrasygnaty Głównego Księgowego lub osoby przez niego upoważnionej,

- pkt II.2.3.h), j), str. 36-38 protokołu kontroli;

b) § 11 ust. 4 Statutu w związku z art. 15 ust. 8 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1983 z późn. zm.) poprzez zatrudnienie przez byłego Dyrektora Biblioteki Zastępcy Dyrektora ds. Książnicy bez wymaganej zgody Zarządu Województwa Śląskiego.

Zgodnie z art. 15 ust. 8 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej *statut instytucji kultury może przewidywać utworzenie stanowiska zastępcy dyrektora lub stanowisk zastępców dyrektora. W takim przypadku statut określa liczbę stanowisk zastępców dyrektora oraz tryb ich powoływania i odwoływania.*

Zgodnie z §11 ust. 4 statutu: „Zastępców dyrektora Biblioteki, o których mowa w ust. 3 pkt 1-3, zatrudnia i rozwiązuje z nimi stosunek pracy dyrektor po uzyskaniu zgody Zarządu Województwa Śląskiego”.

W dniu 01.02.2018 r. została zawarta umowa o pracę na stanowisku zastępcy dyrektora ds. książnicy na czas nieokreślony począwszy od dnia 02.02.2018 r. Zawarcie przedmiotowej umowy poprzedzone było rozwiązaniem stosunku pracy z tą samą osobą z dniem 31.01.2018 r. w związku z nabyciem przez nią praw emerytalnych. Rozwiązanie przedmiotowej umowy nastąpiło także z naruszeniem §11 ust. 4 Statutu, tj. bez zgody Zarządu Województwa Śląskiego.

Dyrektor Biblioteki zwrócił się do Zarządu Województwa Śląskiego pismem z dnia 15.03.2018 r. o wyrażenie zgody na rozwiązanie stosunku pracy z ww. pracownikiem oraz o wyrażenie zgody na ponowne jego zatrudnienie na czas trwania swojej kadencji.

Ww. pismo zostało sporządzone i doręczone do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego 43 dni po rozwiązaniu stosunku pracy i 41 dni po ponownym zatrudnieniu na stanowisku zastępcy dyrektora ds. książnicy.

W dniu 17.04.2018 r. Zarząd Województwa Śląskiego podjął uchwałę nr 905/253/V/2018 na mocy której:

- wyrażono zgodę na rozwiązanie stosunku pracy z Zastępcą Dyrektora ds. Książnicy;
- nie wyrażono zgody na jej ponowne zatrudnienie na stanowisko zastępcy dyrektora ds. Książnicy na czas określony.

Na ww. stanowisku pracownik pozostawał w zatrudnieniu bez zgody Zarządu Województwa Śląskiego do dnia 31.07.2018 r.,

- pkt II.7, str. 59-60 protokołu kontroli;

III. Naruszenie procedur wewnętrznych obowiązujących w Jednostce, tj. Zasad wewnętrznej kontroli finansowej oraz obiegu dokumentów księgowych, stanowiących załącznik nr 2 do Polityki rachunkowości Biblioteki Śląskiej poprzez nierzetelne dokonanie kontroli:

a) pod względem formalno-rachunkowym rachunków z tytułu umów zlecenie/o dzieło zawartych w okresie od stycznia do czerwca 2018 r.

Na rachunkach została zamieszczona informacja o dokonaniu kontroli pod względem formalno-rachunkowym wraz z podpisem osoby dokonującej kontroli, przy czym przedmiotowe rachunki nie zawierały daty dokonania operacji gospodarczej oraz/lub daty ich wystawienia.

W ww. Zasadach określono, iż sprawdzenie dowodu pod względem formalno-rachunkowym polega na ustaleniu, czy dokument (...) zawiera wszystkie elementy prawidłowego dowodu księgowego.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 4) ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości dowód księgowy powinien zawierać co najmniej (...) datę dokonania operacji, a gdy dowód został sporządzony pod inną datą – także datę sporządzenia dowodu,

- pkt 2.3.a), str.28-29 protokołu kontroli;

b) pod względem merytorycznym rachunków z tytułu umów zlecenie/o dzieło o numerach: 4/2018 z datą wystawienia 27.04.2018 r. oraz 6/2018 z datą wystawienia 29.06.2018 r. W toku kontroli ustalono, że ww. rachunki zostały zapłacone przed datą widniejącą na rachunkach jako data ich wystawienia.

W dniu 15.10.2018 r. Dyrektor Biblioteki wyjaśnił, iż przedmiotowe rachunki zostały wystawione na podstawie długoterminowej umowy o dzieło (organizacja warsztatów raz w miesiącu). Rachunki zostały dostarczone po wykonaniu dzieła, następnie po stwierdzeniu wykonania pracy podpisane przez dyrektora i skierowane do działu Finansowo-Księgowego, do realizacji. Rachunki posiadały błędną datę, nieadekwatną do dnia, w którym zostały złożone, jednak zrealizowane w pakiecie z pozostałymi wynagrodzeniami pracowników Biblioteki, ponieważ posiadały komplet podpisów.

Zgodnie z zapisami ww. Zasad kontrola merytoryczna i złożenie podpisu pod formułą „sprawdzono pod względem merytorycznym” oznacza, że pracownik ponosi odpowiedzialność za rzetelność danych (...) w odniesieniu do danych uwidocznionych na dowodzie księgowym,

- pkt II.2.3.d), str. 33 protokołu kontroli;

c) w zakresie poprawności danych zawartych w dowodzie księgowym.

Powyższe dotyczyło noty odsetkowej nr NO/1/2018 z dnia 10.08.2018 r. na kwotę 3 596,65 zł. Przedmiotowa nota zawierała nierzetelne dane, tj. określone w niej terminy płatności faktur, po upływie których naliczane były odsetki, były niezgodne z zapisami zawartej umowy. Tym samym kwoty należnych do zapłaty odsetek zostały wyliczone w wysokości wyższej niż wynikająca z prawidłowego przeliczenia faktycznych dni zwłoki i stawki procentowej właściwej dla opóźnień wynikających z transakcji handlowych. Nota odsetkowa oraz faktury, na których nieprawidłowo wskazano termin płatności, posiadały każdorazowo adnotację o ich sprawdzeniu pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a także podpis Głównego księgowego lub osoby przez niego upoważnionej, złożony na dowód dokonania wstępnej kontroli dowodu księgowego,

- pkt II.2.2, str. 25-26 protokołu kontroli;

IV. Niezachowanie należytej staranności w zakresie:

a) ewidencjonowania rozchodu druków ścisłego zarachowania. Jak wynika z protokołu z inwentaryzacji z dnia 12.01.2018 r. przewodniczący Komisji pobrał 37 arkuszy spisu z natury w związku ze spisem z natury książek znajdujących się w pomieszczeniach Biblioteki przy ul. Francuskiej w Katowicach. W księdze druków ścisłego zarachowania odnotowano pobranie i wykorzystanie 35 arkuszy spisu z natury. Nie odnotowano rozchodu 2 arkuszy spisowych o numerach 36-37, które zostały wykorzystane w trakcie przedmiotowej inwentaryzacji,

- pkt II. 4 a), str. 46 protokołu kontroli;

b) nadzoru nad mieniem Biblioteki, co świadczy o braku należytej kontroli zarządczej w jednostce. W wyniku rozliczenia inwentaryzacji doraźnej sprzętu komputerowego przeprowadzonej w Bibliotece wg stanu na dzień 31.10.2017 r. ustalono niedobór sprzętu, który dotyczył tabletu o numerze inwentarzowym BSL 2012/TAB10 o wartości początkowej 849,00 zł. Stwierdzony niedobór wynikał z nierozliczenia się przez pracownika odchodzącego z pracy z powierzonego sprzętu. Komisja zaproponowała wykreślenie ww. składnika majątkowego z ewidencji.

Pismem z dnia 12.12.2018 r. Dyrektor wyjaśnił, że ze względu na to, iż ówczesny Dyrektor Biblioteki nie powierzał mienia pracownikom na podstawie umów, egzekwowanie odpowiedzialności materialnej nie było możliwe. Obecnie w Bibliotece Śląskiej wprowadzony został obowiązek zawierania umów powierzenia mienia w formie pisemnych umów (...),

- pkt II.4 a), str. 47 protokołu kontroli.

Mając na względzie powyższe nieprawidłowości zalecam:

1. W sprawozdaniach z wykonania planu finansowego oraz półrocznych informacjach o przebiegu wykonania planu finansowego wykazywać dane zgodne ze stanem faktycznym.
2. Wydatków dokonywać do wysokości ustalonej w Planie finansowym jednostki.
3. Zmian w planie finansowym dokonywać w formie pisemnej.
4. Dokonywać kontroli wstępnej i zatwierdzania dowodów księgowych do zapłaty tylko przez osoby do tego upoważnione.
5. Wydatków publicznych dokonywać w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.
6. Księgi rachunkowe prowadzić w sposób sprawdzalny, umożliwiający sporządzanie obowiązujących jednostkę sprawozdań.
7. Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego wprowadzać, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.
8. Stosować przyjęte zasady rachunkowości w celu rzetelnego przedstawiania sytuacji majątkowej i finansowej jednostki.
9. Dowody księgowe sporządzać rzetelnie, w tym w szczególności dowody dotyczące gospodarki składnikami majątkowymi.
10. W sprawozdaniach Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych oraz Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych wykazywać rzetelne, wynikające z ksiąg rachunkowych dane, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.
11. Przestrzegać zapisów Statutu Biblioteki Śląskiej w zakresie:
  - trybu powoływania i odwoływania zastępców dyrektora Biblioteki,
  - kontrasygnowania oświadczeń woli składanych przez Dyrektora Biblioteki.
12. Kontroli dowodów księgowych dokonywać w sposób rzetelny, z należytą starannością;
13. Prawidłowo prowadzić księgę druków ścisłego zarachowania w zakresie rozchodów i przychodów arkuszy spisu z natury.
14. Zwiększyć nadzór nad mieniem Biblioteki i usprawnić procedury kontroli zarządczej w ww. zakresie.
15. Mając na uwadze art. 68 i 69 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zapewnić skuteczne funkcjonowanie kontroli zarządczej w celu niedopuszczenia do powstawania ww. nieprawidłowości i uchybień.

Sprawozdanie o sposobie realizacji powyższych zaleceń proszę przekazać do Urzędu Marszałkowskiego w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma.

/-/ z up. Marszałka Województwa
Edyta Knapik-Walka
Zastępca Dyrektora
Wydziału Kontroli, Nadzoru Właścicielskiego i Obsługi Prawnej